

16.16. הסדרת יחסי העבודה בין הפרקליטות לבין הקרן הפנימית לביטוחי**הממשלה**

מטרת הנחיה זו היא להסדיר את יחסי העבודה בין הפרקליטות לבין הקרן הפנימית לביטוחי הממשלה (להלן גם: "הקרן") בהנהלת ענבל חברה לביטוח בע"מ (להלן גם: "ענבל" או "מנהלת הקרן").

א. כללי

1. ענבל היא חברה ממשלתית המנהלת את הקרן ומספקת את הייעוץ הביטוחי לממשלה. יודגש כי ענבל אינה משמשת כמבטחת אלא כמנהלת הקרן.
2. הקרן היא קרן כספית בבעלות הממשלה אשר כספיה מוחזקים על ידי החשב הכללי במשרד האוצר, והיא משמשת כמעין ביטוח פנימי והדדי בין משרדי או יחידות הממשלה, בתחומים ביטוחיים מוגדרים.

ב. ניהול תביעה אשר מכוסה בקרן – הגורם המייצג

3. ככלל, כאשר המדינה נתבעת באותם תחומים ובקשר למשרדי או יחידות הממשלה המכוסים בקרן, מנהלת ענבל את התביעות מטעם הקרן והפיצוי משולם מקופת הקרן. בתביעות המנוהלות על ידי ענבל מטעם הקרן, המדינה מיוצגת ככלל על ידי עורכי דין שהם עובדי ענבל ועורכי דין פרטיים, המקבלים ייפוי כוח מהיועץ המשפטי לממשלה. להתקשרות ענבל עם עורכי הדין והתייחסות לצורך בקבלת ייפוי הכוח ראו גם הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 9.1001 בדבר: "רכישת שירותים ממשלתיים חיצוניים על ידי משרדי הממשלה". בייצגם את המדינה עורכי הדין כפופים להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הנחיות פרקליט המדינה והנחיות המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים).
4. לצד כך ישנם מקרים שבהם יש לחרוג ממתכונת הייצוג על ידי עורכי דין פרטיים. כך בתביעות המעוררות פן שלטוני משמעותי, שאלות עקרוניות או רוחביות, או רגישות מיוחדת. ההחלטה לחרוג ממתכונת הייצוג על ידי עורכי הדין הפרטיים תתקבל על ידי פרקליט המחוז, ובערעורים בבית המשפט העליון – על ידי מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, או פרקליט בכיר מטעמם. ההחלטה תתקבל תוך תיאום עם היועץ המשפטי של הקרן או מי מטעמו, או מנהלי התביעות בקרן, ועם הלשכה המשפטית של המשרד הממשלתי הנתבע. מתכונת הייצוג החריגה יכול ותעשה על פי אחת האפשרויות להלן:

- א. **ייצוג על ידי הפרקליטות** - הוחלט על טיפול על ידי הפרקליטות, תמנה ענבל, כמנהלת הקרן, גורם מלווה לתיק מטעמה, ותמסור לפרקליטות את פרטיו. הפרקליטות תמסור

לענבל את פרטי הפרקליט המטפל בתיק אשר יעדכן וישתף את הגורם המלווה לתיק מטעם ענבל בשלבים המרכזיים בניהול התיק, כפי שיוגדרו על ידי הפרקליט והגורם המלווה, לרבות התפתחויות מיוחדות במהלך התיק המשפיעות על ניהולו והצעות פשרה.

ב. טיפול על ידי עורכי הדין הפרטיים שמונו באמצעות ענבל, בפיקוח וליווי של הפרקליטות

- זאת בין אם בכל הנוגע להיבטים מסוימים המתעוררים בהליך, חלקים מסוימים שלו, או לגבי כולו. פיקוח וליווי של הפרקליטות יכולים להיעשות, למשל, באמצעות העברת טיוטות כתבי בי-דין להערות ואישור הפרקליטות בטרם הגשתם, העברת עדכונים ביחס להליך, שיתוף בצמתים מרכזיים, ועוד, והכל בהתאם לנסיבות המקרה.

ג. טיפול משותף הן על ידי הפרקליטות הן על ידי עורכי הדין הפרטיים שמונו באמצעות ענבל - אם לנוכח היבטים מסוימים המתעוררים בהליך, חלקים מסוימים שלו, או ככלל.

יובהר כי ככלל, נכון כי הייצוג יעשה או על ידי עורכי הדין שמונו באמצעות ענבל (עם או ללא פיקוח וליווי של הפרקליטות) או על ידי הפרקליטות. רק במקרים מיוחדים, יש מקום לטיפול משותף. טיפול משותף עשוי להיות דרוש, למשל, כאשר התביעה מצויה בתחום המומחיות בקרן, למשל תביעת רשלנות רפואית, אך מנוהל במסגרתה מעין "הליך זוטא" בנושא מסוים, שנכון שיטופל על ידי הפרקליטות ישירות בשל היותו מעורר פן שלטוני משמעותי, שאלות עקרוניות או רוחביות, או רגישות מיוחדת, או למשל כאשר התביעה משלבת טענות משמעותיות המצויות בתחום המומחיות בקרן, לצד טענות שלטוניות משמעותיות.

על כל פנים, הטיפול המשותף יהיה מתואם, תוך הקפדה על שמירת העיקרון לפיו המדינה מדברת בקול אחד.

הוחלט על פיקוח וליווי של הפרקליטות כאמור, או כי מדובר במקרה מיוחד המצדיק טיפול משותף, תמסור הפרקליטות לענבל את פרטי הגורם המלווה בקרן ואת פרטי עורך הדין הפרטי וענבל תמסור לפרקליטות את פרטי הגורם המלווה בקרן ואת פרטי עורך הדין הפרטי שמונה באמצעותה המטפל בתיק. ענבל תיידע את עורך הדין הפרטי כאמור בדבר ההחלטה על פיקוח וליווי של הפרקליטות, לרבות על האופן בו יש לשתף את הפרקליטות בטיפול, או בדבר ההחלטה על ייצוג משותף ואת גדרות השיתוף (בסוגיה ספציפית או בתיק כולו), לפי העניין, ותדאג לקיום ההנחיות.

5. הטיפול בתביעה במקרים המפורטים בסעיף 4, יעשה תוך שיתוף פעולה הדדי בין כלל

הגורמים (הפרקליטות, ענבל, עורך הדין הפרטי והלשכה המשפטית של המשרד הממשלתי הרלוונטי), כאשר הפרקליטות היא הגורם המנחה והמוביל בעניין, בכלל זה כאשר הוחלט על ייצוג משותף. התגלעו חילוקי דעות – יובא העניין לפני פרקליט המחוז, ובערעורים בבית המשפט העליון – לפני מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, בשיתוף הגורם הרלוונטי מטעם ענבל והלשכה המשפטית של המשרד הממשלתי הרלוונטי, לשם ליבונו. במקרה של מחלוקת יובא הדבר להכרעת המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים).

6. החלטה בדבר הגורם המייצג תתקבל כאמור בסעיף 4, גם במקרה שבו נתבעים גופים ממשלתיים בקשר לאירועים המכוסים בקרן לצד גופים ממשלתיים הנתבעים בקשר לאירועים שאינם מכוסים בה, או כאשר התביעה מתייחסת לגוף ממשלתי אחד, אך כוללת הן היבט המכוסה על ידי הקרן הן היבט אשר אינו מכוסה על ידי הקרן.

ג. ניהול תביעה אשר מכוסה בקרן – היבטים שונים

7. **הנתבעת הנכונה** בתביעות המכוסות בקרן, היא המדינה. לעתים, מתוך חוסר הבנה, מצרפים התובעים את ענבל כנתבעת. במקרים אלו יש לדאוג למחיקת ענבל מהתביעה, בהסכמת בא-כוח התובע, ובהעדר הסכמה על ידי הגשת בקשה מתאימה לבית המשפט.

8. **התקבלה תביעה בפרקליטות המחוז**, ומבדיקה ראשונית של פרקליט המחוז או פרקליט בכיר מטעמו, עולה כי התביעה מכוסה בקרן – יועבר בהקדם הניתן, ככלל תוך 2 ימי עבודה, ולא יאוחר מ-4 ימי עבודה, כתב התביעה וכל חומר אחר שהתקבל עמו, לענבל, תוך יידוע המשרד הממשלתי הנתבע.

9. הועברה תביעה לענבל, תטופל היא על ידיה או על ידי עורכי דין פרטיים שמונו באמצעותה, אלא אם פרקליט המחוז, או פרקליט בכיר שהוא מינה לכך, מצא, בתיאום עם ענבל והלשכה המשפטית של המשרד הממשלתי הנתבע, כי מדובר במקרה חריג כאמור בסעיף 4 לעיל, שבו יש להותיר את התביעה בטיפול של הפרקליטות, או שיש להורות על פיקוח וליווי של הפרקליטות, או שמדובר במקרה מיוחד המצדיק טיפול משותף, והכל כמפורט לעיל.

10. ענבל תאשר את קבלת החומר ותודיע לא יאוחר מ-3 ימי עבודה לאחר העברת החומר לידיה, אם אכן התביעה מכוסה בקרן, ותאשר את הטיפול על ידיה, תוך יידוע המשרד הממשלתי הנתבע.

11. **הומצאה תביעה ישירות לענבל** ולאחר בדיקה מתברר כי התביעה אינה מכוסה בקרן או באמצעותה – יועבר כתב התביעה וכל חומר שהומצא, באופן מיידי, ולא יאוחר מ-3 ימי עבודה, למזכירות פרקליטות המחוז.¹

נמצא כי התביעה מכוסה בקרן או באמצעותה, אך היא מעוררת היבט אשר עשוי לדרוש את תשומת לב הפרקליטות, תביא ענבל את העניין לידיעת פרקליט המחוז, או פרקליט בכיר שהוא מינה לכך, אשר ינחה ביחס לייצוג בתיק, בהתאם לאמור בסעיף 4 לעיל.

12. מטופלת תביעה בקרן, **ובמהלך הטיפול** התעורר עניין בעל פן שלטוני משמעותי או שאלות עקרוניות ורחבות או עניין אשר מפאת השלכותיו האפשריות או רגישותו, עשוי לדרוש תשומת לב הפרקליטות, תביא ענבל את העניין לידיעת פרקליט המחוז, ובערעורים בבית המשפט העליון - לידיעת מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, או פרקליט בכיר

¹ אין באמור כדי לפגוע בתקנה 163(ד) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

מטעם, אשר ינחו כיצד לפעול, במידת הצורך באמצעות הנחיה לפיקוח וליווי הפרקליטות, או לטיפול משותף, כאמור בסעיף 4.

13. בתביעה המכוסה בקרן ומטופלת על ידי הפרקליטות או בניהול משותף, הפרקליטות תפנה לענבל לקבל אישור כספי מראש לשימוש במומחים או ספקים שאינם מטעם הקרן ולגובה שכר טרחתם.

14. בכל התכתבות בין הפרקליטות לבין עורך הדין הפרטי, יכותב גם הגורם המלווה את התיק מטעם ענבל.

ד. הליכים בבית המשפט העליון – הנחיות נוספות

על תיקים המטופלים בבית המשפט העליון תחולנה בנוסף ההנחיות הבאות:

15. תיקי הקרן המתנהלים בבית המשפט העליון יטופלו באמצעות עורכי הדין הפרטיים שייצגו את המדינה בערכאה הדיונית, או עורכי דין פרטיים אחרים שמונו באמצעות ענבל, וזאת כל עוד מנהל המחלקה האזרחית לא קבע, בתיאום עם ענבל והלשכה המשפטית של המשרד הממשלתי הנתבע, כי התיק יטופל על ידי פרקליט מהמחלקה האזרחית, או בפיקוח וליווי הפרקליטות, או באמצעות טיפול משותף, בהתאם למפורט בסעיף 4.

16. **הגשת הליך לבית המשפט העליון טעונה אישור של מנהל המחלקה האזרחית או פרקליט מטעמו** – הגשת הליך חדש לבית המשפט העליון טעונה התייעצות מוקדמת ואישור מנהל המחלקה האזרחית או פרקליט בכיר שהוא מינה לכך. האישור נדרש הן באשר לעצם פתיחת הליך חדש הן באשר למסגרת הנושאים שיכללו בגדרו.

בקשה להתייעצות ולאישור כאמור, תופנה למנהל המחלקה האזרחית תוך 7 ימי עבודה לאחר מתן ההחלטה עליה מתבקש להשיג. הבקשה תוגש על ידי הגורם הרלוונטי בענבל, ותכלול פירוט ראוי אודות ההליכים הקודמים, תמצית ההכרעה, הטעויות שנפלו לשיטתה בהכרעה שעליהן מבוקש להשיג, השלכות רוחב אפשריות של הפסיקה, בכלל זה על תיקים המנוהלים בקרן, וכל פרט רלוונטי.

ככל שפתיחת ההליך אושרה על ידי מנהל המחלקה האזרחית, או פרקליט בכיר מטעמו, יועבר כתב הטענות לאישור מנהל המחלקה האזרחית, או פרקליט בכיר מטעמו, שבוע ימים לפני המועד האחרון להגשתו לבית המשפט.

המלצה להגשת דיון נוסף תועבר באופן מיידי וללא דיחוי.

17. **תיקים שהמדינה מצורפת כמשיבה** – ענבל תעדכן את מנהל המחלקה האזרחית, או פרקליט בכיר שהוא מינה לכך, אודות כל הליך בבית המשפט העליון שהמדינה מצורפת כמשיבה לו. במסגרת עדכון זה יצורפו פסק הדין עליו הוגש הערעור, הודעת הערעור וכן מכתב נלווה של עורך הדין המייצג ביחס לפסק הדין ולערעור. כן יצוינו פרטי עורך הדין המטפל בתיק ופרטי הגורם המלווה את התיק בענבל.

18. **הסתיים הליך** בבית המשפט העליון במתן פסק דין (בין בהכרעה בגדרי פסק דין, בין בשל מחיקה או דחיה של ההליך בהסכמה, ובין במסגרת הליך פשרה), תדווח ענבל על תוצאות ההליך למנהל המחלקה האזרחית, או לפרקליט בכיר שהוא מינה לכך, ותעביר העתק מפסק הדין.

ה. תיקים המעוררים שאלות מתחום הביטוח

19. ענבל מספקת למשרדי הממשלה ייעוץ ביטוחי בהתקשרויות המדינה עם ספקים. כן היא משמשת כיועצת לממשלה בתחום הביטוח.² על כן, בתיקים המטופלים על ידי הפרקליטות בהם מעורב ספק הנותן שירותים למדינה או תיקים המעוררים שאלות מתחום הביטוח או שעשויים להיות להם השלכות בתחום הביטוח, יש לבחון אם יש צורך להתייעץ ולהסתייע גם ביחידת החיתום והייעוץ הביטוחי בענבל בגיבוש עמדת המדינה בתיק (בנוסף לגורמים רלוונטיים נוספים במידת הצורך).

ו. שונות

20. ניתן פסק דין נגד המדינה בתביעה המופנית הן נגד גופים ממשלתיים בקשר לאירועים המכוסים בקרן הן נגד גופים ממשלתיים בקשר לאירועים שאינם מכוסים בקרן, חלוקת החיוב בין הגופים תעשה בהסכמה, ובהעדר הסכמה תוכרע על ידי פרקליט המחוז או מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, לפי העניין, בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 6.1003 בדבר: "הוצאה לפועל של פסקי דין נגד המדינה". במידת הצורך הכרעה כאמור תעשה גם בתביעה שהוגשה נגד גוף ממשלתי אחד הן בגין עילות המכוסות על ידי הקרן הן בגין עילות שאינן מכוסות על ידי הקרן.

21. כל מחלוקת בין הפרקליטות לבין ענבל בקשר לניהול התביעות שלא יושבה בהתאם להנחיה זו, תובא לדיון והכרעה לפני המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים).

22. בתיקים המטופלים בפיקוח היחידה לאכיפה אזרחית או על ידיה, במקום אישור פרקליט מחוז הנדרש בהנחיה זו, יידרש אישור מנהל היחידה לאכיפה אזרחית.

² ראו בהקשר זה גם פרק 4 להוראות התכ"ס.